

Főigazságok és parancsok

A katolikus hit rövid összefoglalása az Éneklő Egyház c. imakönyvből.

Hitünk főigazságai

A krisztusi igazságok ismerete nélkül nincs keresztény élet. Egyre jobban meg kell ismernünk hitünket. A legfontosabb igazságok foglalatái a Hitvallások. A "főigazságok": a hittanulásban használt rövid összefoglalások.

1. Egy Isten van. Az egy Istenben három személy van: az Atya, a Fiú és a Szentlélek.
2. Isten a világ Teremtője és gondviselő Atyánk.

3. A Fiúisten emberré lett, hogy minket megváltson és üdvözítsen.

4. Isten igazságos, aki a jókat megjutalmazza, a gonoszokat megbünteti, de a megtérő bűnösnek szívesen megbocsát.

5. Isten kegyelme az üdvösségre szükséges.

6. Az ember lelke halhatatlan, teste pedig feltámad.

7. Jézus Krisztus Egyházat alapított, és ennek legfőbb pásztora a római pápa.

8. Jézus szent evangéliuma (örömhíre): Mennyei Atyánk végtelenül szeret minket, gyermekévé fogad, és földi életünk után hazavár az örök életre.

Isten tízparancsolata

A Sínai-hegyen Istentől adott parancsok a vallásierkölcsei élet örök érvényű alaptörvényei (Kiv 20). Az embernek Isten és embertársai iránti kötelelességeit összegzi. Érvényessége minden időben megmarad, mivel Jézus azt mondta: "Nem megszüntetni jöttem a Törvényt, hanem beteljesíteni" (Mt 5,17).

I. Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!

Istent felismerve első kötelelességünk a benne való hit, a neki kijáró imádás; hódolat és dicsőítés, uralma kizárólagosságának elismerése.

II. Isten nevét hiába ne vedd!

Minthogy az ember gondolkodása és kimondott szava között szoros kapcsolat van, e hódolathoz hozzá tartozik Isten nevének (és általában az isteni dolgoknak) tisztelete.

III. Az Úr napját szenteld meg!

Istentől való függőségünket fejezzük ki azzal, hogy megtartjuk az Úr napját, ezt az időt (egész életünkkel együtt) Neki szenteljük, ugyanakkor a földi munkálkodás múlandóságát jelezve és a végső nyugalmat előlegezve munkaszünetet tartunk!

Az első három parancs Isten uralmának elismeréséhez vezetett minket. Csak ez biztosítja az ember tökéletes szabadságát. A Tízparancsolat második része (táblája) az embertársak iránti kötelelességeket tartalmazza, összhangban a természeti törvényekkel:

IV. Atyádat és anyádat tiszteld!

Kapcsolataink közül első az, mely szüleinkhez fűz, hiszen életünket és felnövekedésünket nekik köszönhetjük. A szülői felelősség és a gyermeki tisztelet egymástól elválaszthatatlan.

V. Ne ölj !

Minden ember élete szent. Az egészség is Isten ajándéka. Így kell őriznünk magunk és mások életét.

VI. Ne paráználkoddj !

Az új élet nemzése éppúgy tiszteletet és védelmet kíván, mint az ember teste, s a szerelemben a másik felé megnyíló legbensőbb rejtett valósága.

VII. Ne lopj !

Az embernek a munkával szerzett tulajdonhoz, az életét biztosító anyagi javakhoz való jogát szavatolja ez a parancs.

VIII. Ne hazudj, és mások becsületében kárt ne tégy!

Az emberek közti kapcsolatok legfőbb munkálója az emberi beszéd. E nagy adománnyal nem élhetünk vissza, nem használhatjuk mások kárára. A parancs a nyelvvel elkövethető legnagyobb bűnt is jelzi, s általánosságban is élénk állítja az igaz beszédet, mint Istentől szabott kötelességet.

IX. Felebarátod házastársát ne kívánd!

X. Mások tulajdonát ne kívánd!

Az igaz cselekedetek mellett az igaz érzések, gondolatok, vágyak is az isteni akarat teljesítéséhez tartoznak.

A főparancs

"És megkérdezte Jézust egy a törvénytudók közül: Mester, melyik a legfőbb parancs a Törvényben? Jézus azt mondta neki:

1. Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből!
2. Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!" (Mk 12,30-31)

Búcsúbeszédében Jézus "új parancsot" adott nekünk:

"Úgy szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket!" (Jn 13,34)

Az Anyaszentegyház ötparancsolata

Az Egyház a Krisztus által neki adott felhatalmazásnál fogva a hívek és a hívő közösség életét segítő, szabályozó rendelkezéseket hoz.

1. A vasárnapot és a kötelező ünnepeket szentmisével és pihenéssel szenteld meg!

2. A pénteki bűnbánati napokat és a parancsolt böjtöket tartsd meg !
3. Évente gyónjál és legalább a húsvéti időben áldozzál !
4. Házasságodat az Egyház törvényei szerint kösd meg, és gyermekeidet katolikus módon neveld!
5. Az Egyházat anyagi hozzájárulásoddal is támogasd!

Az Egyház ünnepei

Főünnepek:

Vízkereszt

márc. 19. (Szent József)

márc. 25. (Gyümölcsoltó Boldogasszony);

Húsvét,

Urunk Mennybemenetele

Pünkösöd

Szentháromság vasárnapja

Úrnapja

Jézus Szíve péntekje

jún. 24. (Keresztelő Szent János)

jún. 29. (Szent Péter és Pál)

aug.15. (Nagyboldogasszony)

aug. 20. (Szent István király)

okt. 8. (Magyarok Nagyasszonya);

nov. 1. (Mindenszentek);

Krisztus Király

dec. 8. (Szeplőtelen Fogantatás)

dec. 25. (Karácsony);

jan. 1. (Karácsony nyolcada)

továbbá a helyi fővédőszent és templomunk felszentelésének évfordulója.

A főünnepeket "méltó és igazságos" szentmisével, zsolozsmával, ünnepi imádságokkal megtartani. A magyar egyházban ez idő szerint kötelező a szentmisén való részvétel és lehetőség szerint a munkaszünet a vasárnapokon, a vasárnapra eső ünnepeken kívül január 1-én,

augusztus 15-én és

december 25-én.

Ünnepek:

Krisztus megkeresztelkedése (I. évközi vasárnap); január 18. és 25,

febr. 2, 22, 24,

ápr. 25,

máj. 3,
jún. 27,
júl. 2, 3, 25,
aug. 6, 10, 24,
szept. 8, 14, 21, 24, 29,
okt. 18, 28,
nov. 5, 9, 19, 30,
dec. 26, 27, 28,
valamint a Szent Család ünnepe (Karácsony utáni vasárnap).

Az ünnepeken is ajánlatos, "illő és üdvösséges" a szentmisén részt vennünk.

Kiemelt hétköznapiak:

Hamvazószerda,
a nagyhét napjai,
húsvét nyolcada (Húsvéthétfő tanácsolt ünnep),
november 2. (Halottak napja).

Az Egyház bűnbánati napjai

A bűnbánati napokon az Egyház megrendüléssel, a vezeklés és hálaadás szellemében emlékezik meg Krisztus kínhaláláról, mely minket bűneink terhéől megszabadított. Csatlakozunk Urunk áldozatvállalásához, hogy saját és mások bűneiért engesztelve kiegészítsük azt, ami még hiányzik Krisztus szenvedéseiből (Kol 1,24). Ugyanakkor erősítjük magunkat, hogy a kísértéseknek könnyebben ellenálljunk.

E napokon különféle önmegtagadásokkal, imádsággal, jócselekedetekkel hozzuk rneg saját áldozatunkat. A bűnbánati nap eszközei közül az egyház hagyományai értelmében kiemelkedik a böjtölés: Krisztus engedelmes áldozatában való részvételnek jele egyben a testi ember fölötti uralom jelképe és kiváló fegyvere (Mt 9,15 és 17,20; vö. VI. Pál pápa intelmével).

Bár a keresztény ember egész életét átjárja a bűnbánat szelleme és gyakorlata, az Egyház kijelöl egyes kötelező bűnbánati napokat is, hogy egymást támogatva, a közösség egységében hozzuk meg az illető liturgikus naphoz is hozzá tartozó áldozatot. Ez idő szerint e napok a következők:

Szigorú böjti nap: Hamvazószerdán és Nagypénteken. (Egyszeri étkezés, melyen kívül még kétszer vehetünk magunkhoz valamit erősítésül; hústól való tartózkodás.)

Hústól való tartózkodás: Nagyböjt péntekjein.

Bűnbánati (vezeklési) nap: Az év többi péntekjein. (Böjt vagy más önmegtagadás, irgalmas jócselekedet, imádság.)

Nincs böjt (illetve bűnbánati nap), ha kiemelkedő egyházi ünnepet ülnünk. Mentessülnek a

böjtölés (de nem a bűnbánat egyéb gyakorlatai) alól a nehéz testi munkát végzők, közétkeztetésben részesülők.

A négy sarkalatos erény:

1. Okosság. (Sapientia)
2. Igazságosság. (Justitia)
3. Lelki erősség. (Fortitudo)
4. Mértékletesség. (Temperancia)

Az isteni erények:

1. Hit.
2. Remény.
3. Szeretet.

A Szentlélek hét ajándéka:

1. Bölcsesség.
2. Értelm.
3. Jótanács.
4. Tudomány.
5. Lelki erősség.
6. Jámborság.
7. Istenfélelem.

Az irgalmasság cselekedetei

Az irgalmasság testi cselekedetei:

1. Az éhezőknek ételt adni,
2. a szomjazóknak italt adni,
3. a szegényeket ruházni,
4. az utasoknak szállást adni,
5. a fogságban levőkért imádkozni,
6. a betegeket látogatni,
7. a halottakat eltemetni.

Az irgalmasság lelki cselekedetei:

1. a bűnösöket meginteni,
2. a tudatlanokat tanítani,
3. a kételkedőknek jó tanácsot adni,
4. a szomorúakat vigasztalni,
5. a bántalmakat békével tűrni,
6. az ellenünk vétkezőknek megbocsátani,
7. az élőkért és holtakért imádkozni.

A nyolc boldogság

"Látva Jézus a tömeget, fölment a hegyre. Amikor leült, hozzá járultak tanítványai. Jézus pedig megnyitva. száját, így tanította őket:

1. Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.
2. Boldogok a szelídek, mert ők bírják a földet.
3. Boldogok, akik sirnak, mert ők megvigasztaltatnak.
4. Boldogok, akik éheznek és szomjúhozak az igazságot, mert ők kielégíttetnek.
5. Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.
6. Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják az Istent.
7. Boldogok a békességesek, mert ők Isten fiainak hívatnak.
8. Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa." (Mt 5,1-10.)

A hét "főbűn"

Önmagukban talán nem mindig nagy bűnök, de sok súlyos bűnnek forrásává, "fejévé" lehetnek:

1. A kevélység.
2. A fösvenység.
3. A bujaság.
4. Az irigység.
5. A torkosság.
6. A harag.
7. A jóra való restség.

A Szentlélek elleni bűnök

Ezek az istenes élet alapjait érintik, a javulás lehetőségeit teszik kétségessé, a Szentlélek indításainak vetnek gátat, ezért különösen veszélyesek:

1. Isten irgalmasságában vakmerően bizakodni.
2. Kétségbeesni Isten kegyelme felől.
3. A megismert igazság ellen tusakodni.
4. Isten kegyelmét másoktól irigyelni.
5. Üdvös figyelmeztetések ellenére a bűnökben megátalkodni.
6. A bűnöket mindhalálig meg nem bánni.

Égbekiáltó bűnök

A kateketikai hagyomány emlékeztet arra is, hogy vannak "égbekiáltó bűnök" is. Az égbe kiáltanak:

Ábel vére (Ter 4,10),
a szodomaiak bűne (Ter 18,20; 19,13.),
az egyiptomiaktól elnyomott nép kiáltása (Kiv 3,7-10.);
a jövevények, özvegyek és árvák jajgatása (Kiv 22,20-22.);
a bémunkással szemben elkövetett igazságtalanság (MTörv 24,14-15; Jak 5,4.).

Idegen bűnök

Melyekkel mások bűnét elősegítjük vagy okozzuk, s ezáltal bűntársak, bűnrészesek leszünk:

1. Másnak bűnre tanácsot adni.
2. Másnak bűnös dolgot parancsolni.
3. Vétekben mással egyetérteni.
4. Más bűnre ingerelni.
5. Másnak bűnös cselekedetét dicsérni.
6. Másnak bűnét elnézni vagy elhallgatni.
7. Más bűnét elősegíteni vagy oltalmazni.

[© Minden jog fenntartva.]

Észrevételeit kérjük írja meg a wmaster [kukac] katolikus.hu címre.